

Právní věty rozhodnutí schválené na zasedání trestního kolegia NS



Právní věty rozhodnutí schválené na zasedání trestního kolegia Nejvyššího soudu 25. února 2026.



Adhezní řízení, Náhrada škody, Poškození finančních zájmů Evropské unie, § 228 odst. 1 tr. ř., § 260 odst. 1 tr. zákoníku

Soud je za splnění dalších podmínek povinen rozhodnout v adhezním řízení postupem podle § 228 odst. 1 tr. ř. o povinnosti obviněného, který byl shledán vinným trestným činem poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 tr. zákoníku, k náhradě škody vzniklé v důsledku neoprávněně vyplacené dotace. Tím soud nezasahuje do pravomoci finančních úřadů v oblasti porušení rozpočtové kázně.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2023, sp. zn. [5 Tdo 1123/2023](#))

Ohrožování výchovy dítěte, § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku

Závažné porušení povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti ve smyslu § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku může spočívat nejen v neplnění této povinnosti, ale i v excesivním přístupu k ní, je-li způsobilý ohrozit rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte. Může jít např. o podrobování dítěte opakovaným, nedůvodným a stresujícím lékařským vyšetřením po každé návštěvě u druhého z rodičů, od nichž pachatel neustoupil ani po výslovném upozornění lékaře na tento stresující vliv na dítě.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2025, sp. zn. [7 Tdo 190/2025](#))

Cizozemské rozhodnutí, § 11 odst. 2 tr. zákoníku

Pravomocné odsouzení pachatele soudem jiného členského státu Evropské unie v trestním řízení má ve smyslu § 11 odst. 2 tr. zákoníku pro trestní řízení vedené v České republice význam jak důkazního prostředku o osobě obviněného, tak je i formálně právní skutečností předpokládanou českým právním řádem, relevantní při posuzování recidivy (ať již jako znaku skutkové podstaty trestného činu nebo jako obecné přítěžující okolnosti) a dalších hmotněprávních institutů (promlčení, zahlazení odsouzení apod.). Nevyžaduje se přitom uznání takového rozhodnutí podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních ani rozhodnutí Nejvyššího soudu podle § 4 zákona č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů a evidenci přestupků, ve znění pozdějších předpisů, neboť tyto postupy se ve vztahu k rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o odsouzení neuplatní.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2025, sp. zn. [4 Tdo 571/2025](#))

Výslech svědka, Výslech obviněného, Zásada rychlosti řízení, § 211 odst. 2 písm. a), § 2 odst. 4 tr. ř.

Postup podle § 211 odst. 2 písm. a) tr. ř. se týká případů, v nichž vzhledem k povaze překážky nelze stanovit reálný termín, v němž by bylo možné při respektování zásady rychlosti řízení podle § 2 odst. 4 tr. ř. provést osobní výslech spoluobžalovaného nebo svědka. Existence překážky přitom musí být spolehlivě zjištěna.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2025, sp. zn. [5 Tdo 488/2025](#))

Zneužití pravomoci úřední osoby, § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku

Starosta obce nenaplní objektivní stránku skutkové podstaty trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku tím, že uzavře smlouvu o prodeji majetku obce v souladu s rozhodnutím jejího zastupitelstva včetně schváleného pořadí zájemců o koupi majetku a jimi nabízené ceny, i když takovou smlouvu neuzavřel se zájemcem na prvním místě a kupní cena v této smlouvě neodpovídala nejvyšší nabídce. V takovém případě totiž nevykonává pravomoc úřední osoby, ale jen realizuje rozhodnutí zastupitelstva o změně poměrů majetku obce (viz rozhodnutí pod č. 21/2025 Sb. rozh. tr.). O zneužití pravomoci starostou obce by mohlo jít, kdyby např. svévolně uzavřel smlouvu s osobou, kterou zastupitelstvo ve svém rozhodnutí neschválilo jako uchazeče o koupi nebo která byla vyřazena z výběrového řízení, anebo pokud by nedodržel pořadí zájemců schválené zastupitelstvem a účelově pominul zájemce nabízejícího vyšší cenu.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2025, sp. zn. [5 Tdo 490/2025](#))

Přítomnost při soudních jednáních, Nepřítomnost u veřejného zasedání, § 263 odst. 4 tr. ř.

Při uplatnění § 263 odst. 4 tr. ř. není rozhodné, zda je obviněný omezen na svobodě vazbou nebo výkonem trestu odnětí svobody v tuzemsku či v cizině.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2025, sp. zn. [8 Tz 16/2025](#))

Opravné prostředky, Odvolání, Odvolací řízení, Právo na spravedlivé soudní řízení, Obhájce, čl. 36 odst. 1 a 37 odst. 2 LZPS, § 246 odst. 1 písm. b) a § 253 odst. 1 tr. ř., § 26 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii,

Odvolací soud nemůže bez dalšího podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítnout jako podané neoprávněnou osobou odvolání, které podal za obviněného při splnění podmínek § 246 odst. 1 písm. b) tr. ř. substitut jeho obhájce, byť o jeho zmocnění nejsou ve spisovém materiálu dostatečné podklady. Má-li odvolací soud pochybnosti o oprávnění substituta vykonávat obhajobu obviněného, je jeho povinností ověřit tuto skutečnost a až poté rozhodnout o dalším postupu.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. [8 Tdo 289/2025](#))

Nebezpečné pronásledování, § 354 odst. 1 tr. zákoníku

Zákonný znak spočívající v dlouhodobosti pronásledování u přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku je naplněn mnohostí a časovou souvislostí jednotlivých aktů, které na sebe nemusí bezprostředně navazovat, ale periodicky se opakují.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 4. 2025, sp. zn. [8 Tdo 150/2025](#))

Maření spravedlnosti, § 347a odst. 1 tr. zákoníku

Věcný nebo listinný důkazní prostředek ve smyslu § 347a odst. 1 tr. zákoníku se musí vztahovat ke skutečnostem, jež jsou podstatné (významné) pro rozhodnutí soudu. Trestný čin maření spravedlnosti je spáchán již samotným úmyslným předložením padělaného nebo pozměněného důkazního prostředku. Pro závěr o naplnění jeho znaků není podstatné, zda byl důkazní prostředek proveden, jestli z něj soud vycházel, ani zda jím bylo rozhodnutí soudu skutečně ovlivněno.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2024, sp. zn. [8 Tdo 958/2024](#))

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2024, sp. zn. [6 Tdo 595/2024](#))

Zákaz reformace in peius, § 265s odst. 2 tr. ř.

Rozhoduje-li odvolací soud o podaném odvolání opětovně poté, co jeho rozhodnutí zrušil dovolací soud na podkladě dovolání podaného výlučně ve prospěch obviněného, musí respektovat důsledky plynoucí z § 265s odst. 2 tr. ř. Může sice na podkladě odvolání podaného státním zástupcem v neprospěch obviněného změnit rozsudek soudu prvního stupně způsobem, který umožňuje § 259 odst. 4 tr. ř., nesmí však zhoršit postavení obviněného oproti stavu založenému jeho původním, dovolacím soudem zrušeným rozhodnutím.

Soud neporuší zákaz reformace *in peius*, uloží-li obviněnému namísto trestů propadnutí věci a propadnutí náhradní hodnoty trest propadnutí části majetku, jímž jej postihne na majetku ve zcela stejném rozsahu.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2023, sp. zn. [6 Tdo 703/2023](#))

Zdroj: Nejvyšší soud

Ilustrační foto: canva.com